

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

เรื่อง คำอุทาน

ควรทราบ

ผู้สอน ครุณิสาชล รุ่งเนย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำอ้อทาน
ควรรู้ทราบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำอุทานได้
๒. บอกชนิดและหน้าที่ของคำอุทานได้

อ่านออกเสียงแบบประโยค

เจ็บใครอยู่ตรงนั้นช่วยที

เราชนะแล้ว

มีขโมยมาขโมยของบ้านฉัน

สอบผ่านแล้ว

อ่านออกเสียงแบบประโยค

โธ้ย! เจ็บใครอยู่ตรงนั้นช่วยที

ไชโย! เราชนะแล้ว

ช่วยด้วย! มีขโมยมาขโมยของ
บ้านฉัน

เย่! สอบผ่านแล้ว

นักเรียนสังเกตคำอุทานจากแถบประโยค

เอ๊ะ! แถวนี้มีคนหน้าตาดีกว่าครูอีกเหรอ

อ้อ! สูตรลับคิดเลขเร็วเป็นอย่างนี้นี่เอง

ว้าย! นึกว่าผีหลอก

นักเรียนสังเกตคำอุทานจากแถบประโยค

อู๋! เข้มตำมือจนได้

เฮ้! ญาญา พวกเราอยู่ที่นี่

แหม! กินพิซซ่าไม่เรียกกันเลยนะ

ศึกษาใบความรู้

ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้
เรื่อง คำอุทาน

คำอุทาน

คำอุทาน หมายถึง คำที่แสดงอารมณ์ของผู้พูดในขณะที่ตกใจ ดีใจ เสียใจ ประหลาดใจ หรืออาจจะเป็นคำที่ใช้เสริมคำพูด เช่น คำว่า อู๊ย เอ๊ะ ว้าย โธ่ อนิจจา อ้อ เป็นต้น เช่น

เฮ้อ! ค่อยยังชั่วที่เขাপลอดภัย

อ้อ! สูตรลับคิดเลขเร็วเป็นอย่างนี้นี่เอง

คำอุทาน

ชนิดของคำอุทาน
แบ่งเป็น ๒ ชนิด

คำอุทาน

๑. คำอุทานบอกอาการ เป็นคำอุทานที่แสดงอารมณ์ และ
ความรู้สึกของผู้พูด เวลาเขียนมักนิยมใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์ (!)
กำกับไว้หลังคำนั้น เช่น
ตกใจ	ใช้คำว่า	วูบ ว้าย แหมm ตายจริง
ประหลาดใจ	ใช้คำว่า	เฮ้ะ หือ หา
รับรู้ เข้าใจ	ใช้คำว่า	เออ อ้อ อ้อ

คำอุทาน

เจ็บปวด

ใช้คำว่า

โวย โอย อื้อ

สงสาร เห็นใจ

ใช้คำว่า

โธ โถ พุทโธ อนิจจา

ร้องเรียก

ใช้คำว่า

เฮ้ย เฮ้ นี

โล่งใจ

ใช้คำว่า

เฮอ เฮ้อ

โกรธเคือง

ใช้คำว่า

ชิชะ แหม

คำอุทาน

๒. คำอุทานเสริมบท ไม่ใส่เครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) **กำกับข้างท้าย**
ใช้เสริมคำอื่นเพื่อให้คล้องจองกัน ถ่วงเสียงของคำ หรือใช้เป็น
คำสร้อยในคำประพันธ์บางชนิด

คำอุทาน

๒.๑ คำที่กล่าวเสริมขึ้นเพื่อให้คล้องจอง หรือมีความหมายในการพูดดีขึ้น คำเสริมอาจอยู่ข้างหน้า ข้างหลัง หรือกกลางคำก็ได้ เช่น หนังสือหนังหา ลืมหูลืมตา กางกุ่มกางเกง วัดวา รถรา ผู้หลักผู้ใหญ่ หัวหลักหัวตอ สับประดีสีประदन ฯลฯ

คำอุทาน

ทำเสร็จเสียทีจะได้หมดเรื่องหมดราวกันไป
เมื่อไรเธอจะหางานทำเสียที
เธอเห็นฉันเป็นหัวหลักหัวตอหรืออย่างไร

คำอุทาน

๒.๒ คำที่แทรกลงในระหว่างคำประพันธ์ เพื่อให้เกิดความ
สละสลวยและให้มีคำครบถ้วนตามต้องการในคำประพันธ์นั้น ๆ
คำอุทานชนิดนี้ใช้เฉพาะในคำประพันธ์ ไม่นำมาใช้ในการพูด
สนทนา เช่น แล, นา, ฤา, แเฮ, เอย, เฮย ฯลฯ

คำอูทาน

เสียงเพลงไพเราะครั้น

คลอซอ พ่อฮา

รักศักดิ์สงวนสัจธรรม

เทิดเกียรติ พ่อเฮย

หน้าที่ของ
คำอุทาน

คำอุทาน

หน้าที่ของคำอุทาน มีดังนี้คือ

๑. ทำหน้าที่แสดงความรู้สึกของผู้พูด เช่น

- **ตายจริง !** ฉันลืมเอากระเป๋าใส่ตางค์มา
- **โธ่ !** เธอคงจะหนาวมากละซิ
- **เอ๊ะ !** ใครกันที่นำดอกไม้มาวางไว้ที่โต๊ะของฉัน

คำอุทาน

๒. ทำหน้าที่เพิ่มน้ำหนักของคำ ซึ่งได้แก่คำอุทานเสริมบท เช่น
- ทำเสร็จเสียทีจะได้หมดเรื่องหมดราวกันไป
 - เมื่อไรเธอจะหางหางานทำเสียที
 - เธอเห็นฉันเป็นหัวหลักหัวตอหรืออย่างไร

คำอุทาน

๓. ทำหน้าที่ประกอบข้อความในคำประพันธ์ เช่น

- แมว⁺เอ๋ยแมวเหมียว
- มด⁺เอ๋ยมดแดง
- กอ ⁺เอ๋ย กอไก่อ

กิจกรรม

กิจกรรม

นักเรียนแบ่งกลุ่มเล่นเกม
“อุทานกันหน่อย” โดยผลัดกัน
คิดข้อความ แล้วให้อีกฝ่ายเติม
คำอุทานในเวลาจำกัด

ใบงาน

ใบงาน

ให้นักเรียนทำใบงาน

เรื่อง คำอุทาน

จากนั้น ครูและนักเรียนร่วมกัน

เฉลยใบงาน

ใบงาน เรื่อง คำอุทาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำตัวเลขหน้าข้อความทางขวามือใส่ลงในช่องว่างทางซ้ายมือที่บอกอาการ

	โ๊ย ! มีดบาดมือ	๑. ตกใจ
	อนิจจา ! ไม่น่าเลย	๒. สงสัย
	นี่แน่ะ ! พวกเราฟังทางนี้	๓. สงสาร
	โห้โฮ ! ทำไมใหญ่โตขนาดนี้	๔. โส่งใจ
	อี ! ทำไมมาช้าอย่างนี้	๕. บอกให้รู้ตัว

ใบงาน เรื่อง คำอุทาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำตัวเลขหน้าข้อความทางขวามือใส่ลงในช่องว่างทางซ้ายมือที่บอกอาการ

	ดูซิ ! ทำไมเป็นเด็กดีอย่างนี้	๖. ประหลาดใจ
	อู๊ย ! มดกัด	๗. หงุดหงิด
	เฮ้อ ! เหมือนนกภูเขาออกจากอก	๘. เจ็บปวด
	อ้าว ! ไม่ใช่อย่างนั้นหรือ	๙. ไม่พอใจ
	ไชโย ! ฉันสอบผ่านแล้ว	๑๐. ดีใจ

ใบงาน เรื่อง คำอุทาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำอุทานเสริมบทในประโยคต่อไปนี้

๑. ของมันใช้ไม่ได้แล้ว อย่าไปเสียตมเสียดายมันเลย
๒. อย่าใช้จ่ายมากนัก สตั่งสตางค์ยิ่งหายากอยู่
๓. เอะอะมะเทิ่งไปได้ ประเดี๋ยวคุณครูดูเอาหรอก
๔. อย่าเสียอกเสียใจไปเลย ถึงคราวเคราะห์ห้ามยามร้ายก็หลีกเลี่ยงไม่ได้
๕. เรียนอะไรกัน หนังสือหนังหาไม่รู้จักเอามา

ใบงาน เรื่อง คำอุทาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำอุทานเสริมบทในประโยคต่อไปนี้

๖. นี่! เธอเป็นลูกเต้าเหล่าใคร

๗. เธออาบน้ำอาบท่าหรือยัง

๘. งานใหญ่โตอาหงอาหารมีพอกินกันหรือเปล่า

๙. เป็นเด็กเป็นเล็กไม่รู้จักเคารพผู้ใหญ่

๑๐. สองเขือพีหลับไหล ลืมตื่น ฤาพี

สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป

เรื่อง คำอุทาน

บันทึกลงในสมุด

